

Mikko Ollikainen r ym.

Toimenpidealoite maa- ja metsätalousasioiden lisäämisestä perusopetuksessa

Eduskunnalle

Me allekirjoittaneet kansanedustajat olemme huolissamme suomalaisten heikosta tietotasosta maa- ja metsätalouteen liittyvissä asioissa. Saman huolen on esittänyt myös MTK-Etelä-Pohjanmaa. Yhä harvempi on tekemisissä maa- ja metsätalouden kanssa niin paljon, että siitä voisi muodostua riittävä ymmärrys.

Jokaisella tulisi olla vähintään perustason tietämys siitä, miten ruoka lautaselle päätyy, miten sitä tuotetaan ja mikä merkitys sillä on myös yhteiskunnallisesti ja taloudellisesti. Ei ole myöskään yhdentekevää, missä jokapäiväisen ravinnon raaka-aineet tuotetaan ja valmistetaan — erityisesti aikana, jolloin maamme huoltovarmuus on tärkeää varmistaa.

Perusopetus ei mielestämme nykyisellään ota riittävän laajasti huomioon ruoantuotantoa sen merkitykseen nähden. Perusopetuslain tavoitteena on muun muassa tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Opetuksen tulee lisäksi lain mukaan edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa.

Perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet laaditaan Opetushallituksen toimesta yhteistyössä sidosryhmien kanssa valtakunnallisesti yhtenäisiksi. Edellisen kerran perusopetuksen valtakunnalliset perusteet on uudistettu 2014. Valtakunnalliset perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet antavat yhtenäisen pohjan paikallisesti valmisteltaville opetussuunnitelmille, ja siten ne vahvistavat koulutuksen tasa-arvoa koko maassa. Valtakunnallisissa perusteissa määritellään oppimisen tavoitteet, oppiaineiden keskeiset sisällöt ja arviointiperusteet. Kuntien ja koulujen omat opetussuunnitelmat ohjaavat opetusta ja koulutyötä tarkemmin ottaen huomioon ja antaen mahdollisuuksia toteuttaa paikallisia tarpeita ja näkökulmia.

Tietotaitoa maa- ja metsätaloudesta on mahdollista lisätä toteuttamalla esimerkiksi koululaisten tutustumiskäyntejä ruoantuotannon ja metsätalouden kohteisiin. Näiden vierailujen lisäksi on mahdollista tehdä myös virtuaalilavierailuja, joissa maa- tai metsätalousyrittäjä esittelee etäyhteyden välityksellä yrityksen toimintaa. Käyntien ohella on tärkeää paneutua teemaan ennen vierailua ja vierailun jälkeen siihen tarkoitukseen laaditun materiaalin avulla.

Tutustumiskäyntien toteutuksessa voidaan käyttää samaa mallia, jota käytetään Taidetestaajat-kulttuurikasvatusohjelmassa. Taidetestaajat-kulttuurikasvatusohjelma vie joka vuosi Suomen

Toimenpidealoite TPA 19/2025 vp

kaikki kahdeksaluokkalaiset vierailulle yhteen tai kahteen taidekohteeseen ympäri Suomen. Vierailut mahdollistavat kouluille muun muassa useiden oppiaineiden taidepainotteisen yhteistyön ja tarjoavat uusia oppimisympäristöjä koulurakennuksen ulkopuolella.

Lisäksi seuraavassa perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden uudistuksessa on tärkeää huomioida suomalaista maa- ja metsätaloutta vahvemmin ja laajemmin eri oppiaineiden sisällä sekä tuoda esiin sen monipuolinen välitön ja välillinen merkitys yhteiskunnassa. On myös erityisen tärkeää huomioida eroavaisuudet eri maiden tuotantotavoissa, sillä suomalainen tuotantotapa eroaa monin tavoin muiden maiden vastaavista ja se on otettava huomioon oppikirjamateriaaleja laadittaessa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, jotta suomalaiset nuoret saavat perusopetuksessa entistä kattavammat perustiedot ja -taidot suomalaisesta maa- ja metsätaloudesta sekä näiden alojen merkityksestä Suomen kansanterveydelle, alue- ja valtiontaloudelle ja huoltovarmuudelle.

Helsingissä 14.3.2025

Mikko Ollikainen r
Paula Risikko kok
Anders Norrback r
Antti Kurvinen kesk
Kim Berg sd
Peter Östman kd
Janne Jukkola kok
Anne Rintamäki ps
Mauri Peltokangas ps
Pia Sillanpää ps
Juha Mäenpää ps
Christoffer Ingo r
Mikko Savola kesk
Mika Lintilä kesk
Matias Mäkynen sd